

Beslutningsforslag nr. B 117. Fremsat den 30. januar 1987 af Tinning (VS), Albrechtsen (VS) og Elisabeth Bruun Olesen (VS)

Forslag til folketingsbeslutning

om prøvestation for halmfyr og halmforgasningsanlæg

Folketinget opfordrer regeringen til at oprette en offentlig prøvestation for halmfyr efter følgende retningslinjer:

1. Prøvestationen skal medvirke til at fremme miljøvenlige halmvarmeanlæg gennem afprøvning af anlæg, komponenter, fy-

rings- og forbrændingsteknik samt kontrol med udslip og sikkerhed.

2. Prøvestationen skal på baggrund af de indhøstede erfaringer medvirke til udviklingen af normer for halmfyr, halmfyringssystemer og forgasningsanlæg.

3. Prøvestationen placeres i Nakskov.

Bemærkninger til forslaget

Forslagsstillerne er vidende om, at der på Prøvestationen for Biomasse tidligere har været en yderst begrænset afprøvning af halmfyr i forbindelse med den statslige tilskudsordning hertil. Efter denne ordnings ophør den 1. januar 1986 er al prøvestationsvirksomhed nedlagt.

Den må genoplives, men i langt større omfang end tidligere.

Der er behov for en prøvestation, som gennemgår alle halmfyrstyper – store som små – ud fra et miljømæssigt og kvalitetsmæssigt synspunkt.

I dag er det nemlig forbundet med visse problemer at fyre med halm især i individuelle fyr.

I »Anvendelse af overskudshalm«, Miljøstyrelsen 1986, side 56, hedder det således:

»Selv om anlæggene fungerer godt, kan det imidlertid ikke med de fyringsanlæg, der i dag er på markedet, anbefales at etablere individuelle anlæg i områder med samlet bebyggelse, idet de erfaringsmæssigt vil give miljøproblemer.«

Om forholdene ved større halmfyringsanlæg hedder det endvidere:

»De luftforureningsmæssige forhold ved større halmfyringsanlæg og halmvarmeverker er almindeligvis langt mindre end ved de små anlæg. Det skyldes, at de større anlæg som regel er udstyret med effektivt røgrensningsudstyr, at temperaturen i fyrboksen er højere, samt at anlæggets drift løbende overvåges« (jf. nævnte rapport side 67 f).

Det kan således konstateres, at de større halmvarerker er betydelig bedre end de små (som jo trods alt er bedre end markafbrændingen).

I rapporten hedder det fortrøstningsfuldt om store anlæg (jf. side 68):

»Der er i dag gode muligheder for at foretage en effektiv reduktion af partikler. Brændende halmstykker eller glødende partikler over en vis størrelse vil kunne opfanges i en cyklon. Halmaske har imidlertid en overordentlig lille partikelstørrelse, og asken vil ikke blive tilbageholdt i cyklonen, hvorfor opsætning af posefilter eller røgvasker normalt vil være nødvendig til overholdelse af den maksimale grænse. Cyklonen kan dog ikke undværes på grund af risiko for gennembrænding af fil-

terposer fra gløder. Røgrensningsudstyr er gennem de sidste år udviklet meget, og prisen er nu også blevet moderat set i forhold til den samlede anlægsinvestering.«

Igen kan det fastslås, at hovedproblemet ligger i de individuelle fyr. Uanset størrelse og type kan der imidlertid være al mulig grund til at udvikle perfekte anlæg, især med henblik på at fjerne enhver form for mistanke om dioxinudslip.

Man kan nemlig i dag ikke udelukke, at der udsendes dioxiner fra halmfyringsanlæg og udslip af PAH (polyaromatiske hydrocarboner) (jf. nævnte rapport side 47).

Selv om vi ved, at dioxin nedbrydes igen ved høje temperaturer, og selv om man i store fyringsenheder har god mulighed for at etablere en tilstrækkelig høj temperatur overalt i bålet, finder VS det selvfølgelig vigtigt, at der også i forbindelse med større halmanlæg etableres de fornødne undersøgelser og foretages den nødvendige løbende kontrol.

Der er for tiden stigende interesse for halmfor-gasningsanlæg. Der vil derfor snart opstå behov for, at prøvestationen også kan påtage sig opgaver i forbindelse med disse anlægstyper.

Af miljømæssige grunde og af hensyn til brugerne eksisterer der således et behov for en uvildig prøveinstans, der kan afprøve de forskellige fyrs effektivitet og miljøvenlighed.

I »Anvendelse af halm og marginale træressourcer på Bornholm« (1985, Bornholms Amtskommune, Teknisk Forvaltning, side 42 f) hedder det:

»Et fyrs varmeproduktion afhænger af:

- brændslets kvalitet (f.eks. fugtighed og struktur for flis)
- isolering og dimensionering af skorsten
- fyrets pasning
- sammensætning med andre energiproducerende anlæg, akkumuleringstanke m.v.

Skulle der opstilles en produktionsgaranti for fyret, kunne det f.eks. foregå på følgende måde:

Bygherren beskriver det samlede fyringsystem

...

Leverandøren meddeler desuden anvisninger på pasningskrav . . .

Hvis fyringsvirkningsgraden er mindre end den garanterede, skal leverandøren refundere driftstabet.

Et af problemerne ved en sådan ordning er, at der ikke altid er foretaget uvildige afprøvninger af fyringsvirkningsgraden på de forskellige fyr.«

På side 16 i samme rapport fra Bornholm hedder det:

»På markedet findes ganske vist adskillige fyr til afbrænding af både træ, halm, flis og briketter, men kun et fåtal af disse er afprøvet af en uvildig prøveinstans. For en bruger uden særlig indsigt og

uden midler til køb af sagkyndig bistand kan det derfor være en vanskelig sag at vælge mellem de forskellige fyr på markedet.«

I »Varmeforsyningsplanlægning i Storstrøms Amtskommune« (1982) omtales også fremtidige konfliktforhold mellem halmværker og leverandører blandt andet i forbindelse med tekniske problemer ved aftagelsen af halm.

En uvildig prøvestation kan formodentlig medvirke til at mindske de her nævnte problemer og samtidig tilskynde til udvikling af miljøvenlige anlæg og anlæg, der i øvrigt er driftssikre.

Storstrøms Amt er en af landets mest halmrige regioner, hvilket fremgår af nedenstående statistik fra Jordbrugsøkonomisk Institut.

Overskud i pct. af bjærget mængde og samlet overskudsmængde

Amter	1980		»Normalt« år	
	JI	DS	JI 81/82	DDL 73
Københavns	77	56	77	83
Frederiksborg	49	39	55	63
Roskilde	69	57	71	72
Vestsjællands	55	44	58	64
Storstrøms	66	58	67	71
Bornholms	41	46	46	51
Fyns	29	20	30	36
Sønderjyllands	13	8	18	25
Ribe	0	3	0	2
Vejle	15	13	17	23
Ringkøbing	9	13	3	30
Århus	27	17	31	38
Viborg	8	9	10	14
Nordjyllands	17	18	18	23
I alt mill. tons	1,3*)	0,9	1,6*)	2,0

*) Inkl. raps og frøgræsser

Kilde: »Halmoverskud på lands-, amts- og kommuneplan«. Jordbrugsøkonomisk Institut«. Rapport nr. 11 v/Søren Fodgaard (Kbh. 1982) side 43.

Hertil kommer, at Vestlolland har et smertelig stort behov for nye vækstcentre, som kan stimulere områdets erhvervsudvikling, uden at man kommer i lommen på en stor enkeltstående koncern eller industrier, som blot søger til området for at udnytte en relativt billig arbejdskraft og forskellige offentlige ydelser. På denne baggrund anser VS det

for naturligt at placere prøvestationen i Nakskov.

Sammen med det samtidig hermed fremsatte beslutningsforslag om en offentlig produktion af halmfyr og et forslag om offentlig produktion af ethanol, som VS agter at fremsætte senere, kan der efterhånden tegnes en alternativ strategi til afhjælpning af Vestlollands nuværende beskæftigelsesmæssige situation.